

Kart

Økt 3-4

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
21

OPPVARMING: KART BLANCHE

Dette skal skje:	Elevene beveger seg på gulvet/bakken og følger instruksjoner med utgangspunkt i de fire himmelretningene, samt X- og Y-akse.
Du trenger:	Laminerte gulvark: nord, sør, øst, vest, X-akse, Y-akse, 1, 2, 3, 4, 5, A, B, C, D, E (+F, G, H, I, J, 6, 7, 8, 9, 10). En «geograf-caps» (KÅL-capsen). Maskeringstape (innendørs), farget vann (utendørs).
Forbered i forkant:	Print og laminer evt. ekstra gulvark: F, G, H, I, J, 6, 7, 8, 9, 10
Forbered i rommet:	Plasser himmelretningene riktig (bruk kompass) på gulvet/på bakken. Lag en X- og Y-akse med tape /farget vann, og plasser bokstavarkene med lik avstand langs X-aksen og tall-arkene med lik avstand langs Y-aksen. Dersom øvelsen gjøres innendørs festes arkene med tape, dersom utendørs med stein e. l.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom inne eller ute.

VEILEDNING:

Be elevene om hjelp til å forklare de ulike retning på gulvet/bakken: himmelretninger (nord, sør, øst, vest) og x – aksen og y – aksen med tall og bokstaver.

Veileder tar på geograf-capsen og instruksjonene begynner. Forklar at elevene skal følge instruksjonene til geografen, som innebærer å mime/leke at de gjør ulike ting, samtidig som de forflytter seg til i forhold til himmelretningene i rommet, X- og Y-aksen. Når geografen roper ut: «Kart blanche!» skal elevene bevege seg fritt – som de vil.

Test ut et par instruksjoner først, for å sikre at alle har forstått. Målet er at dette skal være gøy, energisk, variert og at elevene får utfolde seg fysisk, så hold oppe tempoet så snart alle har forstått.

Velg et utvalg av instruksjonene under (eller fra økt 1 og 2). Finn gjerne på egne instruksjoner!

- Dans mot sør
- Plukk poteter på C1
- Kart blanche!
- Gjem noe som tyver på D5
- Spioner på noen mens du står på B4
- Stå i vest med hendene på hodet
- Hopp opp og ned i øst
- Kart blanche!
- Finn en partner og lag en stol med kroppen sammen på A3

Avansering 1: Himmelretningene brukes i kombinasjon: nord-vest, sør-øst osv. La gruppa prøve seg før det forklares: Klatre opp et fjell i nord-vest, Vær et tre i sør-vest, Hopp helt til nord-øst, Stå på ett bein i sør-øst.

Avansering 2: Legg inn flere tall og bokstaver i koordinatsystemet.

REFLEKSJON: KARTKJENNSKAPSVEGG

Dette skal skje:	Elevene deler kartkjennskapen sin på veggen.
Du trenger:	Papirrull, penner/tusj/farger, papir i ulike farger, lim, tape, sakser, noe å henge papirrullen opp på veggen med (tape, heftmasse/lærertyggis eller tegnestifter).
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	Heng papirrullen opp på veggen, så lang at alle kan skrive og tegne på den samtidig. Evt. på gulvet, og at den henges opp etterpå.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Samle alle foran kartkjennsapsveggen. Be dem lese gjennom det som allerede står der. Still spørsmål knyttet til hovedaktiviteten.

Gi alle noen minutter ved kartkjennsapsveggen, til å fylle inn mer av det de vet om kart. Be elevene finne seg noe å skrive/tegne med og gå fram til kartkjennsapsveggen og skriv/tegn. Dersom det er trangt kan de skrive/tegne på lapper som de fester til rullen etter hvert.

NOTATER

Kart

Økt 3-4

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
21

HOVEDAKTIVITET: FORSLAG TIL AKTIVITETER

Lage små, håndlagde «verdifulle» objekter som kan brukes i geocachene i økt 6.

Lage geocache-bokser til objektene, til bruk i økt 6.

Bruk gullkista, og vis elevene kartet over nærmiljøet og kartet over brevvenn – skolen deres. Be elevene arbeide i gruppe og finne likheter og forskjeller.

Individuelt: Lage et kart over der du bor – huset ditt, området rundt, og sende det til brevvennen i Ungarn.

Gi hver elev et kart over nærmiljøet og be dem tegne inne skoleveien sin. Be dem bruke en grønn tusj for å tegne inn forskjellige naturelementer på kartet, og en blå tusj til å tegne inn menneskeskapte elementer. Spør hva de legger merke til i turkartet sitt. Hvilke deler av turen er like, og hvilke er forskjellige? Hvilke steder, bygninger og andre elementer passerer de på skoleveien sin? Hvor stor del av lokalmiljøet er natur, og hvor mye er menneskeskapt?

Se om de ulike kartene fra de ulike elevene kan settes sammen? Har vi noe av den samme skoleveien? Hvem går samme retning, hvor går /kjører vi fra?

Kan det lages et helhetlig kart over alle elevenes hjem og skolevei og med skolen i sentrum?

Sammenlikne nye og gamle kart over nærmiljøet. Hva er likt, og hva er forskjellig? Hvorfor er det blitt forskjellig? Sammenligne med gamle fotografier av kjente steder. Inviter noen som har bodd lenge på stedet til å besøke klassa og fortelle om hvordan området har endret seg gjennom livet deres, hvilke steder de er glade i og hvorfor.

Se på gamle kart der områder er hvite (=ukjente). Finnes det slike områder nå? Hva tenkte folk befant seg på de hvite områdene? Ekspedisjoner til ukjente områder.

NOTATER